

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 11. 1. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2022/00228

Programová služba: Jednotka

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: TD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2022/00228 smerujúci voči vysielaniu programovej služby Jednotka vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok preverenia podnetu.

T: 23. 1. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 11. 1. 2023

Podnet na preverenie č.	PGO-RPMS/2022/00228 zo dňa 2. 11. 2022
Podávateľ:	fyzická osoba
Predmet podnetu:	Správy RTVS
Deň a čas vysielania:	31. 10. 2022 o cca 19:00 h
Označenie podľa JSO:	-
Programová služba:	Jednotka
Vysielateľ:	Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo licencie:	TD/1

Dátum: 2. 1. 2023

OBSAH PODNETU:

Týmto podávam sťažnosť na RTVS, ktorej moderátorka v Správach RTVS na programe 1 odvysielaných dňa 31.10. 2022 – príspevok začína v 15:30 minúte - vyslovila zavádzajúce tvrdenie k rodičovskému bonusu:

„Seniori trvajú na tom, že rodičovský bonus je diskriminačný“

Toto tvrdenie je zavádzajúce – nakoľko poznám niekoľko dôchodcov, ktorí ho nepovažujú za diskriminačný a tým je tvrdenie redaktorky dokázateľne nepravda.

Žiadam o ospravedlnenie a odvysielanie opravy – napríklad „niektorí seniori považujú...“, alebo „Jednota dôchodcov považuje ...“

Na doplnenie uvádzam svoj názor, že celkovo RTVS o tomto zákone informuje tendenčne – napríklad nikdy neprezentoval súčasnú diskrimináciu dôchodkýň, ktoré vychovávali deti a majú dnes v priemere podstatne nižšie dôchodky ako bezdetné seniorky. Ideálna by bola diskusia k tomuto zákonu, kde by boli pozvaní ako kritici, tak aj zástancovia zákona – napríklad zo Združenia kresťanských seniorov.

Ďakujem vopred za vyriešenie sťažnosti a o informácii jej vybavenia.

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (účinný od 1. 8. 2022):

§ 16 ods. 1

Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.

§ 25

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ podnetu namietal voči príspevku s názvom *Rodičovský bonus prvýkrát a jednorazovo* odvysielanom v hlavnom spravodajskom programe *Správy RTVS* o cca 19:15 hod.

Príspevok informoval o termínoch a spôsobe vyplácania tzv. rodičovského bonusu, ktorý bude v roku 2023 vyplatený seniorom prvýkrát. Kvôli príprave informačných systémov Sociálnej poisťovne bude vyplatený jednorazovo. Minister práce Milan Krajniak uviedol, že zo zákona majú lehotu na vyplatenie do 30. 9. 2023, podľa neho to však bude o čosi skôr. Od 1. 1. 2024 sa podľa ministra bude bonus vyplácať naraz s dôchodkom. Podľa ministra deti, ktoré nebudú mať záujem o to, aby ich rodičia dostávali bonus, budú môcť o to požiadať, rovnako ako deti adoptívnych rodičov, ktorí nebudú chcieť, aby bonus dostávali ich biologickí rodičia.

V príspevku zaznela aj kritika tohto sociálneho opatrenia. Poslanec Peter Cmorej z SaS kritizoval, že Sociálna poisťovňa minie milióny na informačný systém, „na takýto nie úplne domyslený spôsob, ako pomôcť rodičom na dôchodku.“

Valéria Pokorná, podpredsedníčka Jednoty dôchodcov na Slovensku uviedla, že nie je najšťastnejšie, že bonus bude vyplatený až koncom budúceho roka, keďže pomoc by sa hodila

skôr teraz. Uviedla tiež: „*Stále hovoríme o tom, že ten rodičovský bonus nie je to, čo by ľuďom pomohlo, pretože nikdy nevieme, že či pomôže tým, ktorí sú na to najviac odkázaní.*“
Redaktorka uviedla, že rodičovský bonus je terčom kritiky. „*Nedostanú ho totiž ani ľudia, ktorých deti pracujú v silových zložkách. Minister práce chce práve túto skupinu riešiť spolu s príslušnými rezortmi.*“

Podávateľ podnetu namietal voči vete uvedenej moderátorkou programu v úvodnom zhlásení príspevku:

Janette Štefánková, moderátorka: „*Seniori trvajú na tom, že rodičovský bonus je diskriminačný. Minister práce uvažuje o zmenách.*“

Podávateľ podnetu argumentuje, že pozná niekoľkých dôchodcov, ktorí ho za diskriminačný nepovažujú. Podľa neho by bolo vhodnejšie, keby v príspevku bolo uvedené „*niektorí seniori*“ alebo „*Jednota dôchodcov považuje...*“ bonus za diskriminačný.

Podľa **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách vysielateľ je povinný „*zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.*“

Medzi kritériá objektivity spravodajstva vo všeobecnosti zahrňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

Príspevok informoval o technických detailoch vyplácania tzv. rodičovského bonusu. Ide o akýsi príplatok k dôchodku vypočítaný podľa počtu vychovaných detí. Bonus bude vyplatený v budúcom roku jednorazovo za celý rok. Redaktorka uviedla aj maximálne sumy, ktoré môžu dostať dôchodcovia s jedným, dvomi alebo tromi deťmi. V príspevku je uvedené, že táto nová dávka má kritikov a z kontextu vyplýva, že redakcia spravodajstva RTVS už o týchto výhradách informovala.

Konštatovanie, že rodičovský bonus má kritikov, je v príspevku dostatočne podporené vyjadreniami jednak poslanca NR SR **Petra Cmoreja** (SaS), ako aj podpredsedníčky Jednoty dôchodcov na Slovensku **Valérie Pokornej**: „*Stále hovoríme o tom, že ten rodičovský bonus nie je to, čo by ľuďom pomohlo, pretože nikdy nevieme, že či pomôže tým, ktorí sú na to najviac odkázaní.*“

Podľa **redaktorky** je bonus terčom kritiky aj z dôvodu, že ho nedostanú ani „*ľudia, ktorých deti pracujú v silových zložkách. Minister práce chce práve túto skupinu riešiť spolu s príslušnými rezortmi.*“ Redaktorka síce neuvádza, kto v tomto prípade kritizuje daňový bonus, je však pravdepodobné, že ide o zástupcov seniorov, prípadne niektoré zo záujmových združení seniorov.

Z uvedených dôvodov sa nám výrok moderátorky uvedený v zhlásení príspevku („*Seniori trvajú na tom, že rodičovský bonus je diskriminačný.*“) javí primeraný. Z hľadiska ustanovenia § 25 písm. b) ZMS musíme namietaný spravodajský príspevok posudzovať ako celok. Podľa nášho názoru je z posudzovaného príspevku ako celku dostatočne zrejmé, že daný výrok sa nevzťahuje na všetkých seniorov, ale na konkrétne skupiny seniorov reprezentované napr. Jednotou dôchodcov na Slovensku.

Podľa nášho názoru namietaný príspevok s názvom *Rodičovský bonus prvýkrát a jednorazovo* nie je v rozpore s ustanovením § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

ZÁVER:

Na základe uvedeného sme toho názoru, že vysielateľ programovej služby Jednotka odvysielaním programu *Správy RTVS* dňa 31. 10. 2022 o cca 19:00 hod. **neporušil ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.** Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený.**

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00228)

Monitorované vysielanie: Správy RTVS
Deň vysielania: 31. 10. 2022
Čas vysielania: 19:00 h
Označenie podľa JSO: -

- časový kód cca:

- 19:00:00 začiatok programu
 Prehľad správ
1. Na stanici v Kútoch narastá počet migrantov
 2. Do EÚ prichádza viac ilegálnych migrantov
 3. Vo viacerých obciach sa voľby zopakujú
 4. Rekordný počet neplatných hlasovacích lístkov
 5. Keď obecné byty užíva aj ich vedenie
 6. Z hekerského útoku zle zapojený kábel
 7. Martin Klus odchádza z SaS
 8. Rodičovský bonus prvýkrát a jednorazovo
 9. SND dočasne povedie Jozef Švolík
 10. Rusko podniklo ďalší rozsiahly útok
 11. Hakeri napádajú telefóny britských politikov
 12. Útok na azylové centrum v Doveri
 13. USA a Južná Kórea začali cvičenie letectva
 14. Branislav Paška čelí ďalšej obžalobe
 15. V Žehre po voľbách problémy pokračujú
 16. Kandidáta na starostu zadržala NAKA
 17. S preľudnenými cintorínmi pribúdajú nástrahy
 18. A. Babiš ohlásil kandidatúru na prezidenta
 19. Obrat v brazílskej politike
 20. Po páde mosta zomrelo najmenej 132 ľudí
 21. Búrka na Filipínach spôsobila záplavy
 22. Mexičania dušičky oslavujú radostne
 23. Rádio Slovensko opäť pomáhalo
 24. Na ulici sa ocitá asi 20-tisíc zvierat ročne
 25. Symbolom jesene sú tekvice
 26. Sting vypredal zimný štadión v Bratislave
 27. V Tatrách sa začína zimná uzávera

19:50:18 záver programu

19:15:19 Rodičovský bonus prvýkrát a jednorazovo

Janette Štefánková, moderátorka: „*Rodičovský bonus dostanú seniori v budúcom roku prvýkrát, a to hneď jednorazovo za celý rok.*“

Andrej Bálint, moderátor: „*Je to preto, že na vyplácanie nových príspevkov sa musia pripraviť informačné systémy Sociálnej poisťovne.*“

Janette Štefánková, moderátorka: „*Seniori trvajú na tom, že rodičovský bonus je diskriminačný. Minister práce uvažuje o zmenách.*“

Rita Fleischmanová, redaktorka: „Sociálna poisťovňa sa bude niekoľko mesiacov pripravovať na vyplácanie rodičovského bonusu. Aj preto jej zákon umožňuje v prvom roku poslať peniaze naraz.“

Milan Krajniak, minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR (Sme rodina): „Kvôli odskúšaniam všetkých informačných systémov a vlastne tých kalkulácií, ako sa rodičovský bonus vypočítava, máme tam termín do tridsiateho deviaty budúceho roku, ja verím, že to bude skôr, predpokladám, že niekedy tesne pred letom.“

Peter Cmorej, poslanec NR SR, člen Výboru NR SR pre sociálne veci (SaS): „Evidentne Sociálna poisťovňa bude musieť robiť veľké zásahy. Mrzí ma, že milióny budú mŕňané na informačný systém, na takýto nie úplne domyslený spôsob, ako pomôcť rodičom na dôchodku.“

Valéria Pokorná, podpredsedníčka Jednoty dôchodcov na Slovensku: „To, že sa to bude vyplácať až niekedy koncom budúceho roku, tiež nie je práve najšťastnejšie, lebo keby bolo treba pomôcť, tak treba pomôcť už teraz a nie niekedy koncom budúceho roku.“

redaktorka: „Jeden a pol percenta z odvodov pracujúceho dieťaťa pre každého rodiča by malo dostať viac ako sedemstoštyridsaťtisíc dôchodcov. Tí, ktorí majú jedno dieťa, budú môcť ročne získať najviac dvestošesťdesiatdva eur, dve deti najviac päťstodvadsaťštyri eur. Rodič troch detí bude môcť dostať za rok navyše sedemstoosemdesiatšesť eur.“

Milan Krajniak: „Od prvého prvého 2024 by mal byť vyplácaný mesačne ako vlastne dodatok k bežnému starobnému dôchodku.“

Valéria Pokorná: „Stále hovoríme o tom, že ten rodičovský bonus nie je to, čo by ľuďom pomohlo, pretože nikdy nevieme, že či pomôže tým, ktorí sú na to najviac odkázaní.“

redaktorka: „Rodičovský bonus je aj naďalej terčom kritiky. Nedostanú ho totiž ani ľudia, ktorých deti pracujú v silových zložkách. Minister práce chce práve túto skupinu riešiť spolu s príslušnými rezortmi. Naopak, deti, ktoré nebudú mať záujem, aby jeden a pol percenta z ich odvodov dostávali ich rodičia, budú musieť vyplniť formulár.“

Milan Krajniak: „Požadujú o to v prvých dvoch mesiacoch budúceho roku a rovnako aj opačne, to znamená, že mohlo sa stať, že súd zveril výchovu dieťaťa niekomu inému ako biologickému rodičovi a v takom prípade takéto dieťa môže povedať, že by chcelo, aby rodičovský bonus dostával ten, ktorý ho vychoval.“

redaktorka: „Sociálna poisťovňa zverejní formulár prvého novembra. Deti, ktoré si neželajú prispievať svojim rodičom na dôchodok, ho musia vyplniť najneskôr do dvadsiateho ôsmeho februára. Rita Fleischmanová, RTVS.“